

PODPŮRNÁ OPATŘENÍ

OBLAST 4.4 POMŮCKY
PRO STUPNĚ PODPORY 2.AŽ 5.

PhDr. Pavla Pitnerová, Ph.D.
Masarykova univerzita | Pedagogická fakulta
Katedra speciální a inkluzivní pedagogiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

skupina	2. stupeň	3. stupeň	4. stupeň	5. stupeň
Narušení komunikační schopnosti	Pomůcky pro podporu sluchového vnímání a rozlišování	Pomůcky pro podporu sluchového vnímání a rozlišování	Pomůcky pro podporu sluchového vnímání a rozlišování	Pomůcky pro podporu sluchového vnímání a rozlišování
	Pomůcky pro rozvoj řečových funkcí a nácvik jazykových kompetencí ve všech jazykových rovinách	Pomůcky pro rozvoj řečových funkcí a nácvik jazykových kompetencí ve všech jazykových rovinách	Speciální pomůcky pro rozvoj komunikačních funkcí a jazykových kompetencí	Speciální pomůcky pro rozvoj komunikačních funkcí a jazykových kompetencí
			Pomůcky pro alternativní komunikaci	Pomůcky pro alternativní komunikaci
	Pomůcky pro rozvoj myšlení, paměti a pozornosti	Pomůcky pro rozvoj myšlení, paměti a pozornosti	Speciální pomůcky pro rozvoj myšlení, paměti a pozornosti	Speciální pomůcky pro rozvoj myšlení, paměti a pozornosti
	Speciální učebnice / učební materiály pro rozvoj čtení	Speciální učební materiály na rozvoj čtení	Speciální učební materiály pro rozvoj čtení	Speciální učební materiály pro rozvoj čtení
	Speciální učební materiály na rozvoj smyslového vnímání	Speciální učební materiály na rozvoj smyslového vnímání	Speciální učební materiály na rozvoj smyslového vnímání	Speciální učební materiály na rozvoj smyslového vnímání
				Pomůcky pro myofunkční terapii a orofaciální stimulaci
	Software na rozvoj komunikačních schopností	Počítačové programy pro alternativní a augmentativní komunikaci	Software pro alternativní komunikaci	Software pro alternativní komunikaci
		Software na rozvoj komunikačních schopností a smyslového vnímání	Komunikátor	Komunikátor
		Software pro rozvoj českého jazyka – slovní zásoby, pravopisu, syntaxe	Software na přepis psané řeči do hlasového výstupu	Software na převod psané řeči do hlasového výstupu
		Tablet	Tablet	Tablet

Odlišné kulturní
a životní podmínky

2. stupeň

Pomůcky na výtvarnou/tělesnou výchovu k zapůjčení

Didaktické manipulační pomůcky pro rozvoj čtení, českého jazyka, matematiky

Pomůcky pro rozvoj sociálních dovedností

Psací a rýsovací náčiní

Speciální učebnice pro výuku čtení a českého jazyka

Knihy a encyklopedie pro rozvoj všeobecného přehledu

Pracovní sešity pro rozvoj dílčích funkcí

3. stupeň

Pomůcky na výtvarnou/tělesnou výchovu k zapůjčení

Didaktické manipulační pomůcky pro rozvoj čtení, českého jazyka, matematiky

Pomůcky pro rozvoj sociálních dovedností

Speciální učebnice pro výuku čtení

Psací a rýsovací náčiní

Speciální učebnice pro výuku českého jazyka

Knihy a encyklopedie pro rozvoj všeobecného přehledu

Pracovní sešity pro rozvoj dílčích funkcí

Pomůcky pro rozvoj sociálních dovedností

Didaktické manipulační pomůcky pro rozvoj čtení, dílčích funkcí, českého jazyka, matematiky

Výukový software

Tablet

Poruchy učení

	2. stupeň	3. stupeň
	Speciální didaktické (manipulační) pomůcky pro výuku matematiky	Speciální didaktické (manipulační) pomůcky pro výuku matematiky
	Speciální pomůcky pro vyvození a upevnění správného úchopu	Speciální pomůcky pro vyvození a upevnění správného úchopu
	Speciální didaktické (manipulační) pomůcky pro výuku čtení a psaní	Speciální didaktické (manipulační) pomůcky pro výuku čtení a psaní
	Čtecí záložka, čtecí okénko	Čtecí záložka, čtecí okénko
	Pracovní sešity pro výuku naukových předmětů	Pracovní sešity pro výuku naukových předmětů
	Speciální učebnice pro výuku čtení	Speciální učebnice pro výuku čtení
	Speciální učebnice pro výuku matematiky	Speciální učebnice pro výuku matematiky
	Pracovní materiály pro rozvoj koncentrace pozornosti	
	Výukový software	Výukový software
		Notebook

Poruchy chování

2. stupeň

Manipulační pomůcky pro podporu pozornosti (např. mačkácí míčky)

Úprava pracovního prostředí (nábytku) – zarážky proti houpání

Didaktické manipulační pomůcky

Přehledy učiva

Pracovní sešity pro nácvik pozornosti

Upravené pracovní listy (např. zjednodušení struktury, zvýraznění klíčových slov)

3. stupeň

Pomůcky pro relaxaci (koberec, overball aj.)

Pomůcky pro organizaci času, prostoru a postupu práce

Pomůcky pro nácvik sociálních kompetencí

Výukový software

Tablet

Notebook

	2. stupeň	3. stupeň	4. stupeň
Mimořádné nadání	Lupa	Binokulární lupa	
	Mikroskop	Mikroskop	
	Dalekohled	Dalekohled	
	Modely vesmírných těles	Hvězdářský dalekohled	Hvězdářský dalekohled
	Globus	Skener	
	Elektronické a technické stavebnice	Odborné časopisy (i elektronické verze a včetně ročního předplatného)	
	Flipchart	Soupravy na přírodovědné pokusy a výzkumy	
	Promítací plátno	Videokamera a střihačský program	
	Preparační soupravy	Preparační soupravy	Soupravy na přírodovědné pokusy a výzkumy
	Digitální fotoaparát	Digitální fotoaparát	
	Mapy		
	Laminátor a laminovací fólie		
	Kopírovací karta (do knihovny)	Odborné knihy pro oblasti rozšiřujícího učiva včetně elektronických publikací	Odborné knihy a časopisy včetně elektronických pro podporu výzkumné činnosti
	Průkazy do knihoven s on-line přístupy k odborným databázím	Pronájem (vybavení) odborného pracoviště včetně odborného personálu	Licence pro on-line přístup k databázím odborných publikací
	Alternativní učebnice	Přehrávače a rekordéry pro CD a DVD	
	Encyklopedie, atlasy a odborné slovníky	Odborné programy pro podporu sběru, evidence nebo zpracování výzkumných dat	Odborné programy pro podporu sběru, evidence nebo zpracování výzkumných dat
	Určovací klíče pro biologii a geologii	Školní měřicí systémy pro přírodovědné předměty (např. experimentální systémy PASCO)	
	Výukový software	Výukový software	
	Tablet	Stolní PC	
	Flash disk	Notebook	

	2. stupeň	3. stupeň	4. stupeň	5. stupeň
Sluchové postižení	Úprava prostředí – odhlučnění místnosti (koberce, závěsy)	Úprava prostředí – odhlučnění místnosti (koberce, závěsy)	Pomůcky pro podporu dalších komunikačních systémů	Spotřební materiál na výrobu pomůcek pro augmentativní a alternativní komunikaci
	Pomůcky usnadňující tvoření a rozvíjení řeči	Pomůcky pro rozvoj řeči	SW a HW pro automatický přepis mluvené řeči v reálném čase	Pomůcky pro alternativní komunikaci
	Názorné didaktické pomůcky	Speciální učebnice, učební texty, materiály pro rozvoj jazykových kompetencí		Komunikační program pro alternativní komunikaci
		Speciální učebnice, učební texty, materiály pro rozvoj jazykových kompetencí v českém jazyce	Speciální učebnice, učební texty, materiály pro rozvoj jazykových kompetencí v českém jazyce	Speciální učebnice, učební texty, materiály pro rozvoj jazykových kompetencí v českém jazyce
	Software pro rozvoj sluchového vnímání	Didaktické materiály pro rozvoj sluchového vnímání	Didaktické materiály pro rozvoj sluchového vnímání	Didaktické materiály pro rozvoj sluchového vnímání
		Speciální učebnice pro žáky se sluchovým postižením	Speciální učebnice pro žáky se sluchovým postižením	Speciální učebnice pro žáky se sluchovým postižením
		CD učebnice pro výuku českého znakového jazyka	Multimediální učebnice s podporou českého znakového jazyka	
	Tablet	Software – podpora učebnic formou českého znakového jazyka	Tablet	

2. stupeň	3. stupeň	4. stupeň	5. stupeň
Stůl s výškově a úhlově nastavitelnou plochou	Pomůcky pro výuku tělesné výchovy – rovnovážné a balanční pomůcky pro senzomotorickou stimulaci	Vozík mechanický	Polohovací sedačka/lehátko
Židle s pevnou podnožkou	Speciální komponenty osobního PC (alternativní myš, klávesnice aj.)	Nájezdové ližiny	Zvedák
Nástavce na štětce a tužky pro správný úchop	Židle (sedačka) pro žáky, kteří potřebují podporu sedu	Schodolez	Taktilně haptické didaktické pomůcky
Didaktické manipulační pomůcky	Madla k WC	Nástavce na WC	Pomůcky pro senzomotorickou stimulaci
Manipulační pomůcky pro rozvoj grafomotoriky	Polohovací pytle	Stůl vhodný k vozíku	Pomůcky pro rozvoj motoriky
Pracovní listy pro rozvoj grafomotoriky	Držák berlí na lavici	Speciální hardware – myš, klávesnice	Software pro augmentativní a alternativní komunikaci (komunikační tabulky, komunikátor, software)
Protiskluzová podložka	Speciální rýsovací pomůcky	Taktilně haptické didaktické pomůcky	Držák na tablet včetně ochranného obalu
Přenosné stojany pro práci na lavici	Pomůcky pro výuku tělesné výchovy – rovnovážné a balanční pomůcky pro senzomotorickou stimulaci	Pomůcky pro senzomotorickou stimulaci	Joystick pro alternativní ovládání tabletu
Speciální židle s područkami – pro žáky, kteří mají bezpečný sed	Dotykový monitor	Pomůcky pro rozvoj motoriky	PC pracoviště pro žáky s nejtěžším postižením
Speciální nůžky		Software pro alternativní komunikaci	
Bezpečné kelímky na vodu		Kamery připevněné na monitoru PC ke snímání pohybů hlavy (včetně SW)	
Výukový software			

	2. stupeň	3. stupeň	4. stupeň	5. stupeň
Mentální postižení		Názorné didaktické pomůcky pro výuku čtení a psaní	Úprava pracovního prostředí – strukturace (paraván, barevné pásy, barevné koberce apod.)	Volba pomůcek se řídí potřebou kompenzace obtíží žáka
		Názorné didaktické pomůcky pro výuku matematiky	Pomůcky pro rozvoj augmentativní a alternativní komunikace (zvukové hračky, komunikační tabulky)	Výběr učebnic a pomůcek se bude řídit kombinací postižení a převládajících obtíží žáka
		Názorné didaktické manipulační pomůcky pro výuku naukových předmětů	Názorné didaktické manipulační pomůcky pro výuku naukových předmětů	
		Demonstrační obrázky	Montessori pomůcky	
		Speciální didaktické pomůcky pro rozvoj jemné motoriky a vizuomotorické koordinace	Pomůcky pro senzomotorickou stimulaci	
		Speciální didaktické pomůcky pro rozvoj hrubé motoriky	Pomůcky pro rozvoj hrubé a jemné motoriky	
			Software pro alternativní a augmentativní komunikaci	
		Pomůcky pro nácvik sebeobsluhy	Soubor pomůcek pro nácvik sociálních dovedností	
		Bubny, Orffovy nástroje, perkuse		
		Didaktické pomůcky pro činnostní učení	Názorné didaktické (manipulační) pomůcky	
		Speciální učebnice pro výuku žáků s mentálním postižením	Speciální učebnice pro žáky základní školy speciální	
		Názorné didaktické manipulační pomůcky pro rozvoj dílčích funkcí		
		Výukový software	Výukové programy	
		Multidotykový počítač	Počítač/tablet/PC (podle potřeb žáka)	

	2. stupeň	3. stupeň	4. stupeň	5. stupeň
Poruchy autistického spektra	Názorné manipulační pomůcky (čísla, písmena, tabulky)	Nábytek ke strukturaci prostoru (policový regál, skříňky, barevné koberce, paraván atd.)	Úprava pracovního prostředí (strukturace) – paraván, barevné pásky, barevné koberce apod.	Úprava pracovního prostředí (strukturace) – paraván, barevné pásky, barevné koberce apod.
	Listy na výrobu denních režimů a rozvrhů	Soubor pomůcek pro nácvik sociálních dovedností	Individualizované pomůcky (symboly, speciální učebnice, sešity, pracovní listy, deníky, scénáře, schémata, strukturované úkoly apod.)	Individualizované pomůcky (symboly, speciální učebnice, sešity, pracovní listy, deníky, scénáře, schémata, strukturované úkoly apod.)
	Laminátor a laminovací fólie	Názorné manipulační pomůcky (čísla, písmena, tabulky)	Pomůcky pro rozvoj augmentativní a alternativní komunikace (zvukové hračky, komunikační tabulky aj.)	Pomůcky pro rozvoj augmentativní a alternativní komunikace (zvukové hračky, komunikační tabulky aj.)
		Sada strukturovaných krabic		
		Listy na výrobu denních režimů a rozvrhů	Programy pro alternativní komunikaci	Programy pro alternativní komunikaci
	Učebnice pro žáky s mentálním postižením	Učebnice pro žáky ZŠ s mentálním postižením		
	Výukový software	Komunikační programy pro alternativní komunikaci	Komunikátor	Komunikátor
		Tablet	Tablet/PC (podle potřeb žáka)	Tablet /PC (podle potřeb žáka)
		Dotykový monitor	Spec. hardware – myš, klávesnice	Spec. hardware – myš, klávesnice

ZDROJ

- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Tento výukový materiál, **Podpůrná opatření**, jehož autorkou je PhDr. Pavla Pitnerová, Ph.D., který je dostupný z: **Databáze výstupů projektů OP VVV**, (<https://databaze.opvvv.msmt.cz>), lze užít v souladu s licenčními podmínkami **Creative Commons BY-SA 4.0 International** (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>)